

Ellenőrzések a közigazgatásban

2017. február 8.

Gyórfi Dezső Miskolci Egyetem

1

Ellenőrzések a közigazgatásban

1. Államháztartási kontrollok
2. Az Állami Számvevőszék
3. Könyvvizsgálók a közszférában
4. Hatósági, felügyeleti és törvényességi ellenőrzések

Ellenőrzések a közigazgatásban

EUTAF: Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság
2010. július 1-jén jött létre, a Nemzetgazdasági Minisztérium fejezetén belül önállóan működő központi költségvetési szervként

Pénzügyi ellenőrzést végző szervek

- **Állami számvevőszék (ÁSZ)** az állam legfőbb pénzügyi ellenőrző szerve
- **Magyar Nemzeti Bank (MNB)** a működési hatékonyságot, biztonságot vizsgálja a pénzforgalom jelentős szereplőinél
- **Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI)** kormányzati ellenőrzési tevékenységet végez
- **Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF)** európai uniós és más támogatásokkal kapcsolatos ellenőrzések
- **Nemzeti Adó és Vámhivatal (NAV)** - az adótörvények betartatása, adókötelezettség megsértésének feltárása, vámigazgatás, a jövedéki termékek szabályos kezelése, a 4045-ös EU rendelet betartásának ellenőrzése.

Külső ellenőrző szerv Állami Számvevőszék

- a) Az ÁSZ az Országgyűlés pénzügyi, gazdasági ellenőrző szerve, kizárólag az Országgyűlésnek és a jogszabályoknak van alárendelve. Maga állítja össze költségvetését, elnökét az Országgyűlés választja 12 évre. Az alelnököt az elnök nevezi ki szintén 12 évre.
- b) Az ÁSZ gazdálkodásának ellenőrzését - az Országgyűlés elnöke által közbeszerzési eljárás keretében kiválasztott és megbízott- független könyvvizsgáló végzi.
- c) A tevékenységének célja: a megelőzés, a hibák kijavítása
- d) Nemzetközi standardok alkalmazása: **INTOSAI**.

Az Állami Számvevőszék feladatai I.

Az Alkotmány és a jogszabályok alapján: az államháztartás pénzügyi rendszere működésének ellenőrzése, értékelése, fejlesztésének segítése.

Kiemelt jelentőségű feladata:

- a költségvetési törvényjavaslat véleményezése,
- a központi költségvetés zárszámadásának ellenőrzése,
- az államháztartás gazdálkodásának ellenőrzése,
- költségvetési javaslat, (pótköltségvetési javaslat) megalapozottságának minősítése,
- bevételi előirányzatok teljesíthetősége,
- az állami kötelezettségvállalással járó beruházási előirányzatok felhasználásának, törvényességének és célszerűségének a vizsgálata.

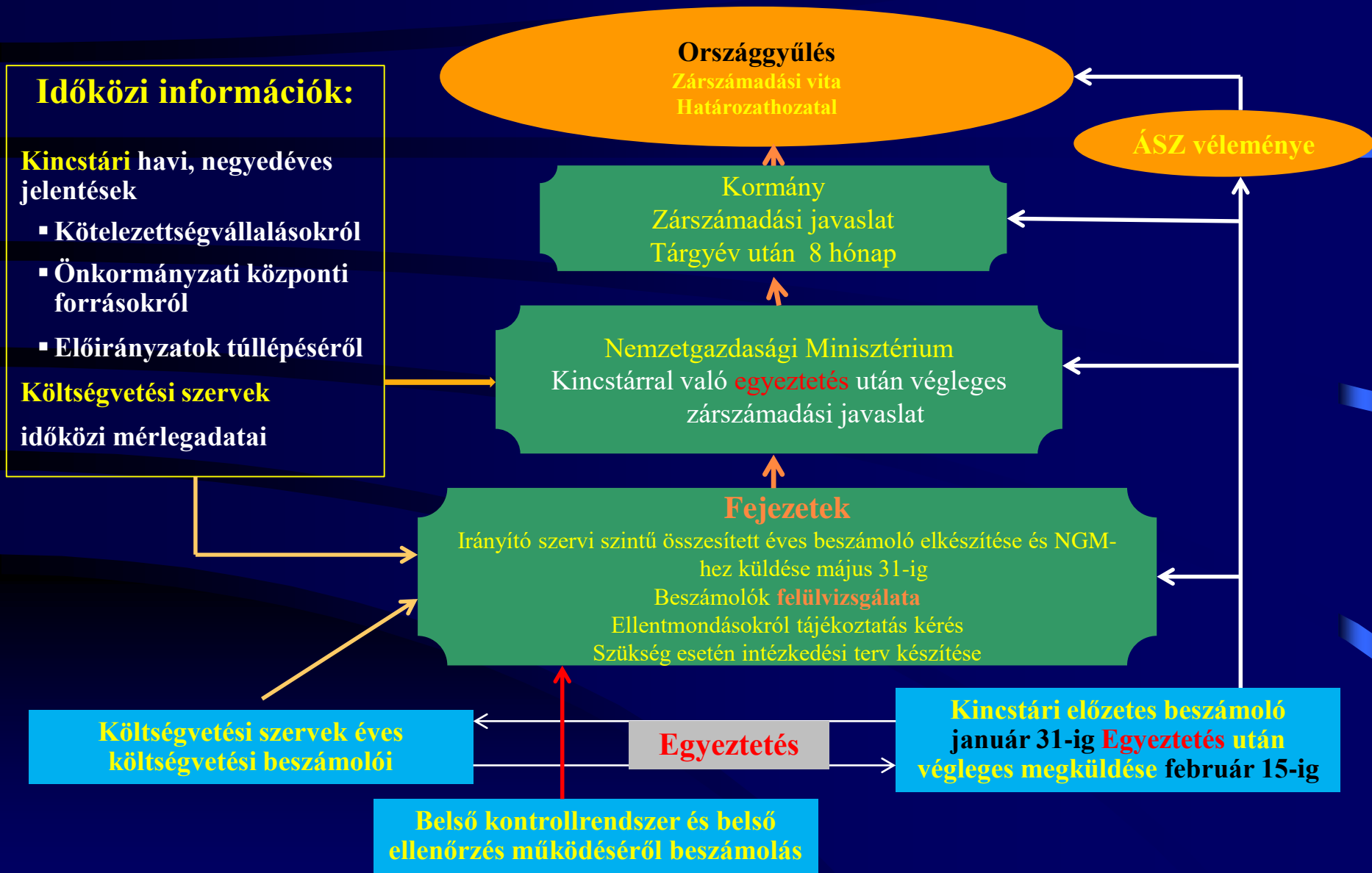
Az Állami Számvevőszék feladatai II.

- Ellenőrzi a fejezetek működését, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjainak és az elkülönített állami pénzalapok felhasználását, helyi és nemzetiségi önkormányzatok és ezek társulásainak gazdálkodását.
- Vizsgálja a NAV és az önkormányzatok adóztatási és egyéb bevételszerző tevékenységét.
- Ellenőrzi az államháztartás alrendszerébe tartozó **vagyon kezelését**, a gazdálkodási tevékenységet.
- Az **elnök** a feladatok teljesítéséről - évente - **jelentésben tájékoztatja az Országgyűlést.**

Az Állami Számvevőszék feladatai III.

- Figyelemmel kíséri az államháztartás **számviteli rendjének betartását**, a **belső ellenőrzési rendszer működését** és fejlesztésére javaslatot tesz.
- Vizsgálja az **államháztartás által finanszírozott beszerzéseket**, az államháztartás alrendszerének **vagyongazdálkodását**.
- Ellenőrzi az **MNB gazdálkodását**.
- Ellenőrzi a **pártok gazdálkodását**, az egyházaknak **juttatott normatív és meghatározott célra biztosított támogatás felhasználását** és a **nemzetbiztonsági szolgálatok speciális működési költségkereteinek felhasználását**.

Beszámolók ellenőrzése

A Számvevőszéki ellenőrzés és annak hasznosulása

Az ÁSZ az alábbi ellenőrzéseket végzi:

- **Szabályszerűségi ellenőrzés:** törvényesség, szabályszerűség megítélése
- **Teljesítmény ellenőrzés:** megállapítja, hogy a projekt, a tevékenység hatékonyan, gazdaságosan és eredményesen került-e végrehajtásra
- **Átfogó ellenőrzés:** rendszer szemléletű ellenőrzés a feladatok ellátásának szervezeti kereteire, személyi, tárgyi, pénzügyi feltételeire, a kontroll rendszer működésére nézve

Az ÁSZ nem hatóság, nem szankcionálhat, javaslatai több áttétellel és fokozatosan hasznosulnak (pl.: új jogszabályok, módosítások, intézkedések, költségvetési- zárszámadási törvényjavaslatban foglaltak kontrollja megfeleléségi tanúsítása).

Eredményesség, gazdaságosság, hatékonyság fogalma

- **Eredményesség**: annak követelménye, hogy a kitűzött célok - az elfogadott módosításokat, változó körülményeket figyelembe véve - megvalósuljanak, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű legyen, vagy a tényleges hatás legyen kedvezőbb a tervezettnél
- **Gazdaságosság**: annak követelménye, hogy az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás vagy ráfordítás az elérhető legkisebb legyen, a jogszabályban meghatározott vagy általánosan elvárható minőség mellett
- **Hatékonyság**: annak követelménye, hogy az előállított termékek, nyújtott szolgáltatások, az ellátott feladat más eredményének értéke, vagy az azokból származó bevétel a lehető legnagyobb mértékben haladja meg a felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadásokat vagy ráfordításokat

Könyvvizsgálat az államháztartásban

- 2013-tól megszűnt az önkormányzatok kötelező könyvvizsgálata
- Jelenleg csak az egészségügyi ellátórendszer fejlesztéséről szóló 2006. évi CXXXII. törvény ír elő könyvvizsgálói kötelezettséget azon egészségügyi szolgáltatók részére ahol az Egészségbiztosítási Alapból finanszírozott tételek éves összege eléri a 300 millió forintot.

Ezek az egészségügyi szolgáltató kötelesek a számviteli jogszabályok szerinti beszámolóját könyvvizsgálóval ellenőriztetni.

Hatósági ellenőrzések

A hatósági ellenőrzés:

- Jogszályban vagy hatósági határozatban foglalt kötelezettségek végrehajtásának ellenőrzése.
- Az ügyféltől adatszolgáltatást, iratbemutatást kérhet, helyszíni ellenőrzést tarthat.
- A tevékenység jogszerűségét vizsgálhatják gazdaságosságát, de indokoltságát nem.

Helyszíni hatósági ellenőrzés:

Az ügyfél kíméletével az ellenőrzés eredményességének szem előtt tartásával kell elvégezni.

Következményei lehetnek:

- ügyfél figyelmeztetése;
- elsőfokú közigazgatási hatósági eljárás megindítása;
- más szervnél eljárás kezdeményezése.

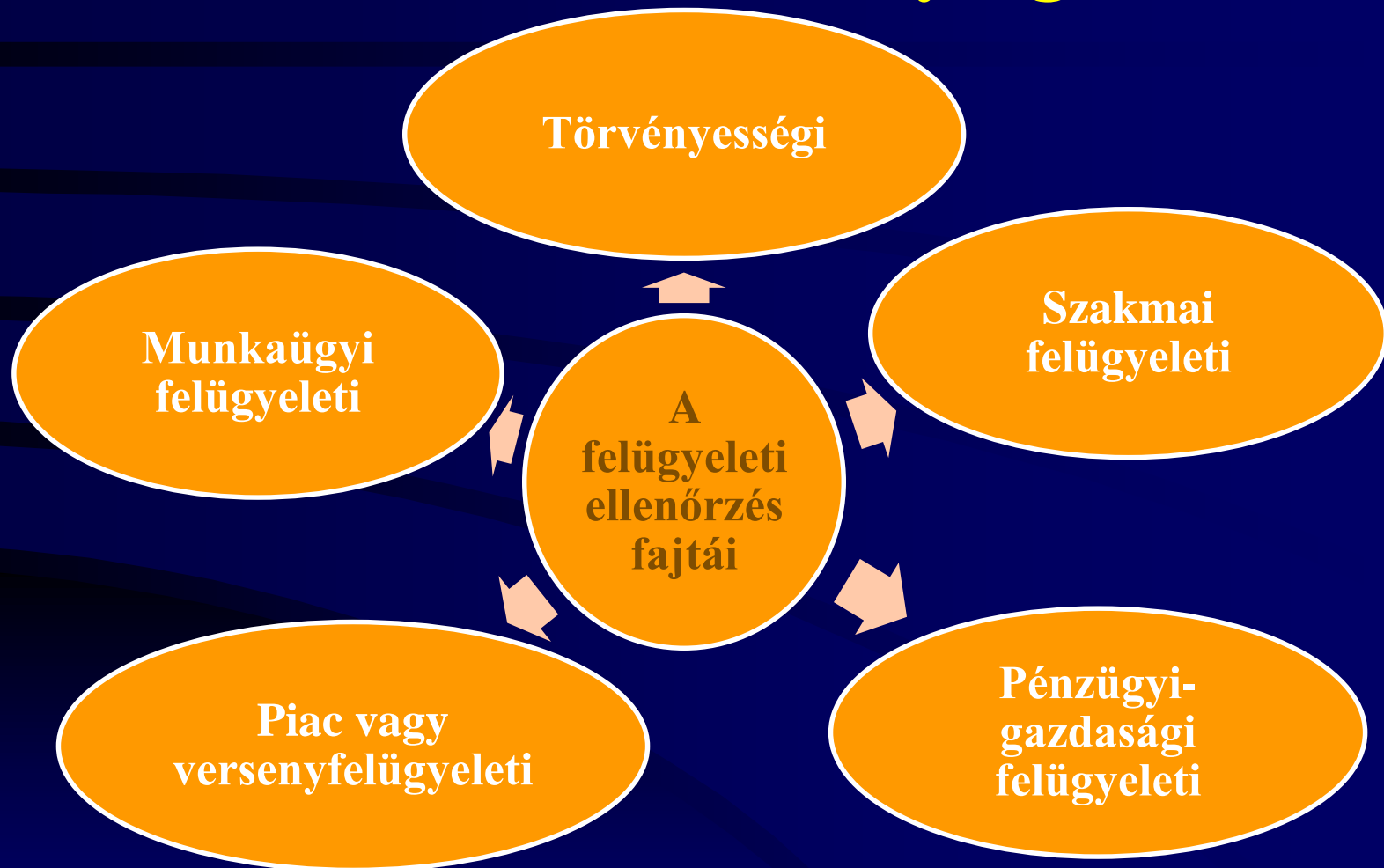
A helyszíni hatósági ellenőrzés

Az ellenőrzést végző személyt megillető jogosultságok:

- belépési jogosultság
- iratbetekintési jog az ügyel összefüggésben
- munkafolyamat megvizsgálása
- tájékoztatás kérés jog
- kép és hangfelvétel készítésének joga
- mintavételi jog
- lefoglalási jog a tárgyi bizonyítékok tekintetében
- egyéb bizonyíték lefolytatásának joga

Ellenőrzési jegyzőkönyv készítésének kötelezettsége minden esetben!

Felügyelet (szakhatóság) ellenőrzési tevékenysége

Ellenőrzéseket végrehajtó felügyeletek

- Versenyfelügyelet - Gazdasági Versenyhivatal
- Fogyasztóvédelmi Felügyelőség, annak területi felügyelőségei
- Országos Munkabiztonsági és Munkaügyi Főfelügyelőség és regionális felügyelőségei
- Környezetvédelmi felügyelőségek
- Nemzeti Közlekedési Hatóság
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ)
- Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (NÉBIH)

V É G E